

I

Een stille, warme zomeravond. Zo'n avond waarop alles oké is en alle dingen iets moois in zich lijken te bergen.

Nú gaat het gebeuren. Rhodé ploft een stapel schriften, losse vellen met aantekeningen en enkele verformfaaide boeken op de tegels van het terras. Dit gaat ze allemaal wegmikken.

Alsof het een ritueel betreft, opent ze langzaam de klep van de vuilnisbak. Ze voelt iets spannends prettig kriebelen in haar hoofd. Haar schooltijd is v-o-o-r-b-i-j!

Drie dagen geleden had ze haar laatste examen: Engels. Ze mag blij zijn als op haar eindlijst een zesje staat. Maar toen ze de examenzaal uit liep, kwam de wetenschap al blij haar hoofd binnenwaaien: voorbij, die lbo-opleiding.

Ze werpt een blik in de vuilnisbak. Hij is nog zo goed als leeg, dus ze kan aardig wat kwijt. Dan laat ze zich op het trapje van het terras zakken. Toch nog het een en ander goed bekijken. Doet ze echt álles weg? Stel dat ze gezakt is ... Ze weet nu al dat er weinig of geen hoge cijfers op haar lijst zullen prijken, alleen voor naaldvakken scoort ze goed. Naaldvakken, wat een tutwoord. Maar ze is creatief, zegt mam altijd, en ze flanst voor zichzelf de leukste kledingstukken in elkaar. Maar die lbo-opleiding is in feite de huishoudschool. Rhodé moet moeite doen om haar tong niet uit te steken.

Met een ruk verscheurt ze een paar vellen. Hier aantekeningen van bio. Er prijkt een hartje boven aan het papier. O ja, ze is een poosje op Harm geweest, maar hij zag haar nooit staan, dus ze ging in feite voor niks met een hoop stress naar de jeugdvereniging, waar hij ook op zat.

Nu heeft ze een flodderig schrift van Engels te pakken. De datum waarop ze het ging gebruiken, staat erin: 28 augustus 1977. Waarom heeft ze die erin geschreven? Slaat nergens op. Met een zachte plof belandt het schrift op de papiersnippers. In de berk achter in de tuin begint een merel te zingen. Prachtige, wat melancholische klanken buitelen de tuin in. Melancholisch. Ja, dat is het beste woord ervoor. Fijn dat hun straat aan de polder grenst; aan het einde van de straat houdt het dorp halt. Ze is blij niet midden in het dorp te wonen, want daar hoor je de vogelgeluiden vaak toch minder snel dan hier.

‘Wat ben jij nu aan het doen?’ Astrids ogen worden groot van verbazing.

Even irriteert Rhodé de uitroep van haar zus. Het voelt niet helemaal fijn, alsof ze iets verbodens doet.

‘M’n schoolspullen aan het dumpen.’ Ze knikt in de richting van de afvalbak. Met de klep omhoog roept hij associaties op met een gretig monstertje dat alles inslikt wat in zijn buurt komt.

‘Oh, daar ben je vlot mee! Je weet nog niet eens of je bent geslaagd.’ Astrid kijkt bedenkelijk. ‘Zou ik nooit doen.’

‘Ik wel, want ik hoef van pa en ma het examenjaar niet over te doen als ik gezakt ben.’

Pa en ma hebben het er pas met haar over gehad toen ze zat te huilen omdat ‘ze vast gezakt was’. Het was veilig tussen hen drieën, tot nu toe dan. Eerst was ze blij met de geruststelling van pa en ma, maar nu twijfelt ze of het wel handig is om zonder een diploma door het leven te gaan.

Astrid komt naast haar op de bovenste trede van de terrastrap zitten. ‘Tja, nou ja, dan heeft het geen zin om alles te bewaren. Maar als je geen diploma hebt, baal je dan niet?’

‘Dat zien we dan wel weer. Ik heb soms, ik ... Nou ja, Rhodé Seevalcing is Rhodé Seevalcing, snap je?’ Ze kijkt haar zus niet

aan. Astrid is twee jaar ouder dan zij, maar ze hoeft daarom nog niet zo frikkerig te doen.

‘Ja, je bent me er één. Toch vind ik je wel een leuke zus, Rhodé.’

‘En dat zonder diploma!’ Baldadig gooit ze een paar boeken de lucht in. Vleugellam klappen ze neer op het terras.

‘Je bent echt vlug om alles weg te gooien.’ Astrid trekt haar wenkbrauwen op.

‘Alles kan maar weg zijn, dan word ik er niet meer aan herinnerd.’

‘Wat een logica, daar is geen speld tussen te krijgen’, grijnst Astrid. ‘Zeg, wat ik wilde vragen: zullen we nog eventjes naar de rivier fietsen?’

Rhodé werpt een blik op haar horloge. Zeven uur.

‘Na de koffie, want als ik dit niet eerst opruim, blijft mijn hoofd vol.’

‘Je hebt toch nog zeeën van tijd?’

‘Kan wel, maar alles móét nú de vuilnisbak in.’

Eenmaal op de fiets ontdekt Rhodé dat het heerlijk is om even uit te waaien. Haar donkerblonde haar danst om haar hoofd, nu de zomerwind er vat op krijgt. Een plezierige ontspanning verdrijft de moeheid. Toch een goed idee van Astrid om er nog even uit te breken, beseft Rhodé. Had zij maar meer van haar rust.

Langzaam zakt de avondzon en ze raakt de oever van de rivier als ze de dijk oprijden.

‘Wat is dat?’ Rhodé spitst haar oren. ‘Er klinkt muziek.’

‘Ik meende ook al wat te horen.’ Astrid houdt haar hoofd schuin.

En dan zien ze hem. Er staat een doedelzakspeler, bijna met zijn voeten in de glinsterende golfjes, compleet in Schotse kilt, lange kousen en veterschoenen. Van zijn gezicht is opperste concentratie af te lezen.

Snel zet Rhodé haar fiets op de standaard. Ze ploft in het hoge gras neer. Niets of niemand krijgt haar hier voorlopig weg. De kleurige klanken zweven over het water. ‘Oh, wat mooi’, verzucht ze. Ze kent de melodie niet, maar die raakt haar diep. Astrid zit inmiddels naast haar en slaat haar armen om haar opgetrokken knieën. Zo genieten ze samen.

De man heeft totaal niet in de gaten dat hij aandachtig publiek gekregen heeft.

Iets in Rhodé verlangt ernaar dit moment vast te houden. Het is zo vredig, zo zonder vragen. Gewoon tot in het puntje van je tenen tevreden zijn.

Traag kleurt de zon oranje als de speler een overbekend lied inzet. De meiden luisteren ademloos.

Wat de toekomst brengen moge, mij geleidt des Heeren hand ...

Na de laatste tonen keert de speler zich eindelijk om en breekt door die beweging de betovering.

‘Dag dames.’ Dat klinkt puur Hollands, zonder Schotse tongval. ‘Het was prachtig, meneer.’ Rhodé, anders niet om woorden verlegen, weet verder niets te zeggen.

Hij glimlacht. ‘Dank je wel.’ Dan maakt hij een weids armgebaar. ‘De natuur is mijn concertzaal, maar nu had ik dus toehoorders in dit auditorium.’

Astrid knikt. ‘We zitten hier al een kwartier.’

‘Oké. Ik moet nu echt gaan, goedenavond verder.’ Vrij abrupt breekt hij af.

‘Ik had nog wel even met hem willen praten’, zegt Astrid spijtig, als ze de man in de geruite kilt naziet. ‘Dit was zo’n aparte ontmoeting.’

‘Het voelt of hij dit lied speciaal voor mij speelde’, zegt Rhodé zacht. ‘Toen ik vanavond mijn schoolboeken en schriften in de vuilnisbak gooide, zat ik echt een beetje met mijn toekomst. Wat gaat het worden, nu ik niet eens door kan studeren?’

Haar zus werpt een blik opzij. ‘Jij ...’ Ze breekt de zin af en Rhodé blijft haar afwachtend aanzien.

‘Jij bent absoluut niet dom’, vervolgt ze dan.

Alsof een dokter de diagnose stelt. *U dacht misschien een slechte uitslag te krijgen, maar het valt reuze mee.* Ja, zo klinkt het.

‘Maar ik weet niet eens zeker of ik geslaagd ben voor het lbo.’

‘Ik ga ervan uit dat je dat diploma wel krijgt. En Rhodéetje, jij hebt een heel brede interesse. Je denkt na over de dingen en je probeert je een mening te vormen.’

‘Oh?’

‘Had je dat zelf nog niet in de gaten?’ Astrid geeft haar plagend een por.

‘Misschien heb je gelijk.’

‘Natuurlijk heb ik het bij het rechte eind. Echt dom is iemand die niks wil leren. Niet willen is heel iets anders dan niet kunnen. Je moet jezelf niet zo de put in praten.’

‘Doe ik niet. Ik zet door en heb al twee sollicitaties lopen: bij Albert Heijn en bij de groentezaak. In een winkel werken is voor mij het hoogst haalbare. Jij weet dat ook.’

‘Nou en? Je kunt naast je werk nog genoeg doen met je creativiteit, als een soort compensatie, zeg maar.’

‘Dure woorden gebruik jij’, giechelt Rhodé.

‘Het klinkt goed, zeg nou zelf.’

‘Ja, prachtig.’ Nerveus friemelt Rhodé aan een speelse haarlok. *Je weet net zo goed als ik dat er iets mis is met mij.* Zal ze het zeggen?

Resoluut flapt ze het eruit.

‘Ik geef hier geen antwoord op.’ Astrid krabbelt overeind en Rhodé doet hetzelfde. Is het nu niet net alsof ze de goede bedoelingen niet waardeert?

‘Het is lief dat je dat zei.’

‘Probeer mij te geloven.’

Rhodé knikt.

Maar wat bij haar hoort, wat altijd meereist, meegaat, is niet ongedaan te maken.